

MUŽ Z BUDOUCNOSTI

Ukázka:

Přijeli jsme na starý Sulkov okolo jedenácté dopoledne, když se počasí začalo kazit a z mraků pozvolna zatahujících nebe tu a tam káplo. Bylo však velké dusno a odpadky uskladněné v celých horách notně zapáchaly. Tvrďák řídil jeep nejprve k západní straně skládky, kde jsme zkontrolovali dva chlapy z firmy FEROMONT našeho přítele Františka Kódlu, kteří tu nakládali kokily vyvezené z hutí, naše budoucí zahradní květinové nádoby. Měli na to větřísku s jeřábovým ramenem a ocelová lana. Ukázal jsem jim o který typ nádob zvláště stojíme a které mají nechat ležet bez povšimnutí. Nejdříve jsme chtěli odvézt ty hezké, pak někdy teprve druhou jakost. Nádoby s prasklinou a ty uštípnuté nás nezajímaly.

Pak jsme se přesunuli na východní stranu k vlečce a to už se zvedal vítr. Tvrďákův zálesácký čuchometr větřil pořádnou bouřku, vlastně první letošní letní bouřku. Vzduch byl jako nabitý elektřinou, ptáci se motali, jakoby na skládce našli fůru prošlých láhví z božkovského lihovaru a světla pod mraky ubývalo. Tvrďák zastavil až vzadu u hledačských vykopávek. Z hlídačské boudy vystrčil hlavu pro nás neznámý strážný, chvíli nás pozoroval a pak zase zalezl. Nestáli jsme mu za to, aby kvůli nám lezl do deště. O nic už tady nešlo. Hledači Křehulky Vény sice ještě bydleli ve staré transformátorovně, ale už nekopali a nehledali. Twodance jim vysvětlil jasně a stručně, že i kdyby něco našli a neohlásili to, nebo si z toho něco vzali, do smrti nevylezou z lochu a jemu se nikam neztratí. Za těchto okolností nemělo cenu pokračovat. Dnes se podobali spíše bezdomovcům než hrdým zlatokopům.

Pozastavili jsme se nad základy Kirchnerova domu a představovali si stěnu u které v květnu 1945 zemřelo dvanáct apoštolů, protože je udal hajzl nad hajzly jménem Hurník. Připadali jsme si tak trochu jako smutní mstitelé, protože Hurnika jsme dostali my, i když pro jiné zločiny. Koho to dneska zajímalo? Koho už zajímalo cokoli jiného než zlato, prachy a poklady? Starý válečník Tvrďák byl ale dojatý. Když jsme obcházeli transformátorovnu, z rezavé plechové roury od kamen se kouřilo, zpod špinavého hadru za oknem prosvítalo zažloutlé světlo, ale nos nevystrčil nikdo.

- Tak už bys mi moh říct, kam vlastně jdeme a co tady děláme ne? projevil Tvrďák starost, neboť déšť zhoustl a zaburácelo vzdálené hřmění.
- No přece pro ten poklad, objasnil jsem co nejkliidněji.
- Ha ha ha, ocenil můj vtip.
- Já si nedělám srandu. Jdeme sem skutečně pro poklad z Czenstochové.
- Pro ten co ho hledal kde kdo padesát let a nikdo nic nenašel?
- Vítám tvůj zdravý skepticismus, ale teď není na místě.
- Počkej, ty chceš říct, že fakt víš kde ho máš hledat?
- No jasně, že to vím. Představ si tu noc třetího května v pětáctýřicátém roce. Mimochodem, dneska je čtvrtýho. Sekli jsme se jen o den. Zopakujme si, co víme. Starej Czech kulhal a byl skoro mrzák. Vytratil se ven s těžkým batohem a vrátil se za dvě hodiny bez něj. To ti určuje jen velmi úzký okruh hledání. Kdyby poklad schovával hodinu, měl jen půl hodiny na chůzi tam a půl hodiny na cestu zpátky. To není moc pro mrzáka s těžkým nákladem. Všude kolem byl šrumec, žádná tichá a tajemná noc. Ten večer se popravovalo a pobíhali tu esesáci. Chlapi hasili někde blízko les. Dost lidí v okolí na takovou práci. Kdykoliv se mohl ukázat někdo, kdo by tě viděl. Něco zakopávat nemá smysl. Nestihl bys vykopat pořádnou jámu a Czech pravděpodobně ani neměl nářadí. Nic si nepřipravoval. Improvizoval v těžké situaci. Jámu bys nezamaskoval a slídící Wunsch by ji později našel. Už jsme si vysvětlili, že nikam do baráku bys poklad schovat nemohl. Prázdný baráky tady nebyly. Taky jsme si řekli, že do šachty by to nešlo a nemělo smysl, leda bys to hodil na dno a minul při tom výtahovou kabinu. Tohle určitě neudělal. Co tedy? Dutej strom? Ten se pokácí nebo padne, to určitě není to správné místo. Halda hlušiny? Na tu se přisypává a za pár let bys už nic nenašel. Potopit na dno potoka? Je mělkej a proud by to časem vyplavil napovrch. Je tma a moc to tu neznáš. A nemáš čas.
- Dám se podat, rezignoval Tvrďák a bezradně zíral do setmělého lesa.

- Fajn. Tak si vzpomeň, co říkal Kirchner, že říkal Franz, že mu říkal jeho táta.

Tvrďák si chvilku rovnal v hlavě Czechovic generační rozrod.

- No nic. Táta jen vzdychal a neřek mu nic.

- To není přesný a dokonce to není pravda. Táta mu vždycky opakoval, že takový tajemství, to je moc těžkej kříž.

Tvrďákovi se rázem rozšířili panenky jako by si šňupl koksu.

- Ty vole! Těžkej kříž! Je to pod nějakým křížem! Ha há! Ty seš geniální! Dal Bohu co jeho jest. Co vzal Bohu v Polsku v klášteře, to Bohu vrátil tady, pod křížem.

- Pod křížem ne, opravil jsem náhlého pochlebovače. – Kopat, jak víme, nemohl. Franz vyprávěl, že když se táta vrátil, byl mokrej a celej bílej, jako od vápna. Starej Wunsch si pak taky všiml toho bílýho potřísnění šatů a hlavně klobouku. To pro něho bylo hlavním vodítkem při hledání pokladu. Měl za to, že k tomu Czech přišel když schovával poklad, že je to od nějaký malty. Proto hledal ve zdech a v sutinách. Mladýho Vinše, po marným hledání, asi napadlo, že šlo přece jen o vápno a vápno se sype do hromadnejch hrobů při pohřbívání, jako dezinfekce. Proto nechal Křehulku Věnu kopat do hromadnýho hrobu dvanácti apoštolů. Bude to někde v tom kříži. Zazděný. Proto byl Czech od malty a ne od hlíny. Možná tu bejvalo víc křížů, ale já dneska vím jenom o jednom. Je pochopitelně zasvěcený Svatý Barboře patronce havířů a jsou to vlastně jen Boží muka, na který nás upozorňoval pan doktor Pěnička čistě z důvodů národopisných. Ale je to dost velkej kamennej kříž s podstavcem. Asi proto ho nezbořili a zůstal tu u cesty. Táhle za potokem vede souběžná lesní cesta na Valchu. A někde přímo v těchhle místech ten kříž je. Czech musel vyběhnout jen tak nazdařbůh. Budťo o kříži věděl, nebo prostě vyběhl, přebrodil potok a najednou stál přímo před ním. Muselo ho to trknout. Lesy se pokácí a vyrostou nový. Krajina se změní, potok změní koryto, doly se zasypou, domy se zboří, haldy hlušiny rozhrnou, ale zrušit nebo zničit kříž? To bylo pro lidi v tý době něco nepředstavitelnýho. Kříže zůstávají navzdory všemu, jako Bůh je věčnej. Celý staletí se jich nikdo nedotkne a všichni se jenom pokřičují, když jdou okolo. Kříž je to pravý místo. Svatá Barbora uchrání tajemství. Bohu poklad sebral, Bohu ho vrátil.

Přelezli jsme potok po padlém kmeni a chvíli prolézali houštinou keřů, náletových stromků a šlahouny ostružiní. Náhle jsme vypadli z pralesa na uježděnou štěrkovou cestu. Byla rovná a přímá a vedla na východ k Valše. Kříž stál na mírně zarostlé vyvýšenině deset metrů vlevo před námi, přímo nad cestou. Rozběhli jsme se k němu. Byl zašlý, neudržovaný a bujela na něm dutohlávka. Křovinatý nálet ukazoval, že k němu dávno nikdo nepřišel blíž. Byl ale mohutný, vysoký možná tři metry. Jen podstavec s latinským, těžko čitelným tesaným nápisem měl šířku asi tak metr.

Tvrďák se vrhl na kolena, oblézal podstavec ze všech stran a zkoumal, zda by se nemohl dostat pod monolit.

- Co se tam vrtáš jako krtek, napomenul jsem ho. – Říkám ti, že nic nekopal. On něco zazdíval.

Podívej se na ten podstavec. Je z jednoho kusu a nebude asi moc dutej. A určitě jde nejmíň metr do země.

Tam bys bez nářadí nic neschoval.

Obešel jsem kříž a zkoumal ho ze všech stran. Nikde ani náznak možnosti cokoliv schovat dovnitř. Vysoukal jsem se nahoru na podstavec, z něhož vyrůstala o něco užší jehlanovitá část. Samotný kříž nahoře se určitě nedal z jehlanu vyndat a určitě by to neudělal mrzák na jednu nohu. Pak mne zaujal výklenek, zanořený asi dvacet centimetrů do tělesa jehlanu Na jeho zadní stěně byl plastický reliéf Svaté Barbory.

- Podej mi baterku.

- Myslíš, že je to tam?

- Neexistuje jiná možnost. Podej mi ještě nůž nebo co máš. Mezi tím reliéfem a stěnou je spára.

Zvenku to vypadá, že je reliéf tesanej přímo do monolitu, ale asi je tam jen vloženěj.

Tvrďák mi podal kapesní žabikuch, ale pro tuto chvíli bohatě stačil. Měl úzkou čepel a to jsem potřeboval. Ze spáry jsem poměrně snadno vyškrábal šedivý prášek a promnul ho mezi prsty.

- Hele. to není cement. To je jemnější.

Pak mne to ťuklo.

- Je to jí! Jíl z potoka. Czech byl přece celej mokrej, když se v noci vrátil. Taky nedaleko těžili kaolin na porcelán. V tom potoce je světlej jíl co vypadá jako cement. Geniální. Kde by taky starej Czech v noci narychlo sehnal maltu? Tenhle jíl zvenku vypadá jako cement a když vyschne, vypadá na šatech jako malta, nebo jako vápno. Drží dost pevně. A sem dovnitř do výklenku se nedostane voda a vítr. No řekni, lepil bys kámen jílem?

Dále jsem nemohl mluvit, protože v mé pozici bylo jediné řešení, totiž dát si baterku do zubů a pracovat oběma rukama. Tvrdák dole sténal napětím jako prvnička. Vyškrábal jsem dost hlubokou spáru a pak mne musel vystřídat Tvrdák. Lilo jako z konve a krajinu osvětlovaly blesky. Zmocnila se nás zlatokopecská horečka. Byli jsme promočení na kůži a nic nám to nevadilo.

- Hele. Už se to hnulo! vykřikl po asi čtvrt hodině.

Chvilí se pokoušel nožem ve spáře otočit kámen a nakonec mi ho shora podal. Byla to kamenná deska ve tvaru románského okna, s reliéfem Svaté Barbory na vnější, hlazené lícové straně. Byla více než pět centimetrů silná. Proto tak hluboká spára. Na rubové straně byla hrubá a neopracovaná. Položil jsem ji k patě podstavce a vyškrábal se nahoru za Tvrdákem. Svítil dovnitř. Zírali jsme na jakousi stěnu tvořenou šedivým jílem. Převzal jsem baterku. Tvrdák do jílu několikrát bodl nožem a vždy se odloupl kus.

- A je to tu! řekl náhle úplně tiše a s posvátnou úctou odtáhl nůž.

Palcem jsem očistil kruhovitý okraj čehosi vyčnívající z masy jílu. Svítil a leskl se čistým zlatem. Našli jsme poklad a nebylo co dodat. Tvrdák začal bodat dále a opatrněji. Objevovaly se další a další předměty. Zahlédl jsem i jakési drahé kameny vsazené do zlatých lůžek. Byly tam mističky i poháry, také lžičky a cosi, čeho účel jsem neznal.

- Svatá Barbora vydala tajemství, řekl jsem. – Je to jasný. Ta deska s reliéfem původně vůbec nebyla zacementovaná nebo přilepená. Byla do výklenku jen tak nasucho vsunutá. Ale byla tam natěsno. Czech klepal na kámen a zjistil, že uvnitř je dutina. Hledal jak se tam dostat, zjistil, že deska s reliéfem je volná a vytáhl ji. Za ní nahmatl dutinu, protože podstavec je sice monolit, ale tenhle jehlan s křížem nahoře je dutej. Nacpal tam poklad, běžel do potoka a nosil v klobouku jíl. Proto měl pak klobouk úplně šedobílejší jako od vápna. Celou dutinu i s pokladem vyplnil jílem, aby i po vytažení desky nebylo nic vidět, jen výplň jako šedá stěna. Když desku vmáčkl zpátky na mokrej jíl, ten se vtlačil do spáry a vyplnil ji jako cement. Zblízka to celejch padesát let nikdo nezkoumal a i kdyby, všem by to připadalo jako cementovaný. Potom Czech přinesl v klobouku vodu a celej výklenek opláchl, aby nebyly vidět stopy po jílu. Kdyby pak na kámen někdo zvenku klepal, už by to neznělo dutě, protože dutinu vyplnil jíl. Je to prostě geniální.